

Referat

Møte 4/2020

Dato 24. september 2020, kl. 9:00 – 15:00

Sted Virtuelt møte

Tilstede: Per Gerhard Grini (leder)
Arne Holhjem
Eirik Sønneland
Runar Rugtvedt
Martin Smedstad Foss
Jorunn Elise Tharaldsen
Alfred Hanssen
Malin Torsæter
Charlotte Skourup
Hege Kverneland (deltok i sak 39 – 47)
Ingela Dahllöf (deltok i sak 39 -48)

Forfall: Ingen forfall

Observatører: Espen B. Kjærgård

Tilstede fra Forskningsrådet: Siri Helle Friedemann
Tarjei N. Malme
Anders J. Steensen
Ingrid Anne Munz
Andreas Q. Nielsen
Kimberly C. Mayes
Inger-Lise Rismark
Øyvind Veddeng Salvesen
Ingvild Nørstebø
Hanne Marie Nilsson

Sak PSPETRO 39/20 Godkjenning av sakslisten

Det ble fremmet en sak under eventuelt.

Vedtak: *Sakslisten godkjennes.*

Sak PSPETRO 40/20 Referat fra styremøte 3/20, 23. juni 2020

Referatet er tidligere utsendt og godkjent.

Det ble påpekt fra styret at man må påse at referatet er transparent og egner seg til å legges ut offentlig da referatene har mange lesere.

Vedtak: *Referatet tas til etterretning.*

Sak PSPETRO 41/20 Habilitet

Reglene om habilitet og tillit kommer til anvendelse i forbindelse med enhver tilretteleggelse eller avgjørelse i en forvaltningssak.

Det ble minnet om at styremedlemmene må informere om forhold som kan medføre inhabilitet. Styrets medlemmer har meddelt enkelte endringer som kan ha følger for habilitet. Det ble også gitt oppdatert informasjon i møtet om endrede verv. Dette blir oppdatert i administrasjonens oversikt.

Forut for møtet hadde porteføljestyrets medlemmer gitt opplysninger med tanke på forhold som kan tenkes å lede til inhabilitet i sakene 48/20 og 49/20. Administrasjonen gjorde deretter en helhetlig gjennomgang som var vedlagt saken med utgangspunkt for kort gjennomgang i møtet.

Administrasjonen kartla også egen mulig inhabilitet i forkant av møtet.

Porteføljestyret drøftet to konkrete problemstillinger som ble løftet frem i møte. Habilitetslisten ble oppdatert i møte.

Administrasjonen hadde ikke funnet inhabilitet i andre saker enn i sak 48/20 og 49/20.

Vedtak: *Porteføljestyrets medlemmer erklærer seg habile i sak 48/20 og 49/20 i henhold til vedlagte prosjektliste, som ble oppdatert i møte. Porteføljestyrets medlemmer erklærer seg habile i øvrige saker.*

Sak PSPETRO 42/20 Orienteringer

Administrasjonen henviste til saksarket og orienterte spesifikt om følgende saker i møtet:

Administrerende direktør går av

Administrasjonen orienterte om at Jon-Arne Røttingen går av som direktør i Forskningsrådet for å tiltre stillingen som Norges globale helseambassadør i Utenriksdepartementet. Områdedirektør Anne Kjersti Fahlvik vil fungere i

stillingen fra 1. desember og inntil ny AD er tilsatt og begynner i stillingen, tidligst 1. mars 2021.

SkatteFUNN

Administrasjonen orienterte om at ved innføring av porteføljeansvar/styring vurderes det som hensiktsmessig at SkatteFUNNs sektorporteføljer overføres til og følges opp av relevante fagavdelinger.

Innkommne søknader til utlysning av Kompetansebyggende prosjekt for næringslivet (KSP-K)

Til søknadsfristen den 2. september var det kommet inn totalt 66 søknader, hvorav 22 hadde angitt temaområdet Petroleum. Søknadene fordeler seg over alle de prioriterte temaområdene, og det var flest søknader rettet mot *Tema 2: Undergrunnsforståelse* etterfulgt av *Tema 1: Reduksjon av klimagasser, energieffektivisering og miljø*.

Porteføljestyret kommenterte det lave antallet søknader innen *Tema 5: Storulykker og arbeidsmiljø* til denne utlysningen, og påpekte viktigheten av å ha oppmerksomhet på å opprettholde denne delen av porteføljen i tiden fremover.

Administrasjonen jobber nå med å organisere ekspertpanelene for KSP-K søknadene, og tar sikte på å gjennomføre panelene i slutten av oktober.

OG21

Det ble minnet om og reklamert for OG21-Forum 11. november, med oppfordring til å melde seg på. Forumet blir i år helt digitalt pga. coronasituasjonen. Temaet er i år "*Teknologispranget: Tenke det, ville det, gjøre det. Hvordan digitale løsninger tar oss gjennom bølgene*".

Det vil være direkte sendte presentasjoner fra Oslo og Stavanger, det blir paneldebatt og "utstillinger" samt utdeling av OG21 Technology Champion 2020.

Frist å nominere på kandidater til Technology Champion er 14. oktober.

I saksfremlegget var det beskrevet flere orienteringer enn det som ble diskutert i møtet, men porteføljestyret hadde ingen øvrige spørsmål eller kommentarer.

Vedtak: *Porteføljestyret tar saken til etterretning*

Sak PSPETRO 43/20 Orientering om arbeidet med Forskningsrådets innspill til revisjon av Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Administrasjonen innledet på saken og henviste til saksfremlegget.

Planen revideres hvert 10 år og skal nå revideres for perioden 2023-2032. Langtidsplanen er regjeringens styringsredskap for prioriteringer og videreutvikling av forskningssystemet, og Forskningsrådets oppdrag er i stor grad knyttet opp mot å realisere prioriteringene i planen.

I Forskningsrådets strategi og budsjett vil man finne igjen mange av punktene fra LTP.

Det er viktig at Forskningsrådet får gitt sine innspill. Porteføljestyrene har bred kompetanse og innsikt i behovene i forskningssystemet og vil være en viktig ressurs i dette arbeidet. Frist for å levere innspill er høsten 2021.

OEDs observatør til porteføljestyret orienterte om hvordan OED sammen med de andre departementene jobber med langtidsplanen. For OED er det viktig at alle problemstillinger innen petroleum skal være godt reflektert og de forsøker å få frem betydningen av petroleumsforskning og utfordringer innen petroleumsnæringen. Problemstillinger knyttet til petroleumsforskningen skal ha sin begrunnelse i ressursgrunnlaget på norsk sokkel og verdiskaping fra disse.

Porteføljestyret diskuterte viktige prioriteringer på overordnet nivå og hvordan man best kommer med innspill til planen og kan påvirke også utover det som skjer igjennom arbeidet i porteføljestyret.

Vedtak: *Porteføljestyret tar saken til etterretning*

Sak PSPETRO 44/20 Økonomi

Administrasjonen gjennomgikk langtidsbudsjettet for de tre målrettede aktivitetene PETROMAKS2, DEMO2000 og PETROENTER.

Langtidsbudsjettene tar utgangspunkt i at PS petroleum tildeler alle gjenstående midlene for året for IPN og demonstrasjonsprosjekter. Administrasjonen minnet om at det er opp til porteføljestyret om de faktisk velger å gjøre det i dette møtet.

Porteføljestyret drøftet handlingsrommet som porteføljestyret har, og om planene er nok framoverlent. Administrasjonen kommenterte at budsjettene på sikt går kraftig i minus og at det ikke er rom for å legge på enda flere forpliktelser nå.

Porteføljestyret drøftet også ulike årsaker til at prosjekter ikke realiseres og dermed gir økt avsetning i programmene. Administrasjonen kommenterte at det ikke er noen fast enkelt-årsak, og at det også varierer mellom søknadstypene hva som utløser at et prosjekt ikke kommer i gang eller må stoppes.

Vedtak: *Porteføljestyret tar saken til etterretning og legger langtidsbudsjettene til grunn for prosjektbevilgningene i sak 48 og 49*

Sak PSPETRO 45/20 Investeringsplan 2021-2023

Administrasjonen gikk gjennom oppdatert porteføljeanalyse og la frem forslaget til Investeringsplan for årene 2021-2023.

Porteføljeanalysen viser hvordan de nylige bevilgede prosjektene hos PETROMAKS2 og DEMO 2000 påvirker den løpende, målrettede porteføljen.

Administrasjonen viste hvordan søknadene plasserer seg innenfor de forskjellige temaene og søknadstypene.

Porteføljestyret observerer at det er godt med innkomne søknader knyttet til utslipp til sjø og luft som nå ligger til vurdering for beslutning i desember, men at porteføljen med løpende prosjekter på dette temaområdet fortsatt er for liten. Porteføljestyret støttet derfor at utslipp til luft og lavutslippsteknologi fortsatt får spesielt høy prioritet i utlysningene i 2021.

Porteføljestyret drøftet balansen mellom grunnforskning hos forskningsorganisasjonene på den ene siden og forskning og innovasjon i næringslivet på den andre siden. Et flertall i porteføljestyret mente at en styrking av grunnforskning utover administrasjonens forslag kan bidra til flere prosjekter innenfor temaområdene en og fem. Disse områdene har p.t. færrest prosjekter i porteføljen og det er ofte krevende å få med industrien i en tidlig fase av forskningen.

Porteføljestyret støttet administrasjonens forslag i at det er viktig å få frem kompetanseprosjekter på områder hvor det ikke er etablert senter og at kompetanseprosjektene som spinner ut av sentre bør ha en godt beskrevet arbeidsdeling med de aktuelle senterne.

Porteføljestyret støttet forslagene til koordinert innsats med portefølje Hav og Energi, transport og lavutslipp i tråd med forslaget til investeringsplan, men poengterte viktigheten av at denne felles koordineringen godt understøtter portefølje petroleums målsetninger og rammer.

Vedtak: *Porteføljestyret besluttet å flytte 10 mill. kroner fra IPN til FP for utlysningene i 2021, og ønsker at dette endres i forslaget til investeringsplan og at administrasjonen så fremmer denne til godkjenning hos Styret.*

Sak PSPETRO 46/20 Utlysning av nytt petrosenter

Administrasjonen henviste til saksframlegget og gikk gjennom hvilke krav som vil ligge i søknadstypen og utlysningen. Det ble også påpekt at forskningen i denne type prosjekt må være av grunnleggende og/eller anvendt art, og skal være nyttig for brede samfunnsgrupper. Forskningsresultatene skal gjøres tilgjengelig ved deling og publisering.

Følgende tematiske prioriteringer i utlysningen ble diskutert:

- Kunnskap og teknologi tilpasset ressurskategorier/-estimer som etter Oljedirektoratets oversikt har stort gjenværende potensial på norsk sokkel.
- Utvikling av metodikk for digitalisering av basseng- og reservoarrelaterte prosesser og datadeling av undergrunnsdata.
- Effektiv reservoarstyring for å oppnå reduksjon av klimagassutslipp (jf. tiltak i Klimastrategien for norsk sokkel)

- Tverrsektoriell forskning på undergrunnen som knytter petroleum sammen med blant annet CO2-håndtering og hydrogen produksjon og langsiktig vil medføre en omstilling av petroleumssektoren i et lavutslippssamfunn.
- Kunnskapsutvikling av geologiske modeller på basseng- og reservoarskala, som muliggjør en bedre forståelse av petroleumssystemer.
- Reservoarteknologi for effektiv drenering

Porteføljestyret diskuterte spesielt den tematiske prioriteringen på undergrunnsforståelse sammen med koblingen mot CCS og Hydrogen. Flere i porteføljestyret kommenterte at koblingen mellom hydrokarboner, CCS og hydrogen er en viktig og aktuell problemstilling for næringen. Det var enighet om at oppmerksomheten bør være rettet mot produksjon av hydrogen, og ikke anvendelse av hydrogen i denne utlysningen.

Administrasjonen vil ferdigstille og publisere utlysningen i samarbeid med utlysningsteamet i Forskningsrådet. Ordlyden i prioriteringen kan derfor bli noe annerledes enn det som er lagt frem for porteføljestyret, men innholdet skal være det samme.

Vedtak: *Porteføljestyret vedtar utlysning av nye forskningsentre for petroleum som beskrevet i kunnskapsgrunnlaget og saksfremlegg, med de endringer som fremkom i møtet.*

Sak PSPETRO 47/20 Beslutningsprosess for prosjektbevilgninger

Administrasjonen gikk gjennom foreslått bevilgningsprosess for sak 48 og 49, i henhold til slik den var beskrevet i saksfremlegget.

I henhold til retningslinjene skal administrasjonen legge fram prosedyrene for søknadsbehandling- og beslutning for hver enkelt utlysning før bevilgningsmøtet eller i egen sak før bevilgningsaken finner sted.

Porteføljestyret støttet administrasjonens forslag til prosess.

Vedtak: *Porteføljestyret slutter seg til den foreslåtte prosessen for sak 48 og 49, samt for fremtidige bevilgningssaker*

Sak PSPETRO 48/20 Prosjektbevilgning IPN

Vedtak: *Porteføljestyret vedtar betinget bevilgning av totalt 4 nye IPN. Bevilgningen av disse 4 prosjektene omfatter en øvre ramme på totalt 29, 825 mill. kroner. Øvrige søknader avslås.*

Vedtak om eventuell bevilgning gjøres betinget. Betingelsen er knyttet til at

prosjektansvarlig og sentrale samarbeidspartnere dokumenterer nødvendig gjennomføringsevne for FoU-prosjektet og realisering av innovasjonen, og til at tildelingen er i tråd med Statsstøtteregulverket. Innstilt bevilgningsbeløp er en øvre ramme. Beløp og støtteandel vil kunne bli justert. Administrasjonen gis fullmakt til å fatte endelig beslutning om tildeling av midler basert på innhenting og vurdering av revidert søknad med obligatoriske vedlegg.

Dersom Forskningsrådets bevilgning er lavere enn søkt beløp, forutsettes det likevel at prosjektet blir gjennomført med utgangspunkt i prosjektbeskrivelsen i innsendt søknad.

Sak PSPETRO 49/20 Prosjektbevilgning demonstrasjonsprosjekter

Vedtak: *Porteføljestyret vedtar betinget bevilgning av totalt 10 nye demonstrasjonsprosjekter. Bevilgningen av disse 10 utgjør en bevilgning med en øvre ramme på maksimalt 63, 215 mill. kroner.*

3 prosjekter legges inn i reserveliste. Administrasjonen får myndighet til å vurdere hvilket prosjekt som eventuelt skal rykke opp til bevilgning om et av de som har fått bevilgning ikke kan gjennomføres. Reservelisten er gyldig frem til ny utlysning er aktiv

Øvrige søknader avslås.

Vedtak om eventuell bevilgning gjøres betinget. Betingelsen er knyttet til at prosjektansvarlig og sentrale samarbeidspartnere dokumenterer nødvendig gjennomføringsevne for FoU-prosjektet og realisering av innovasjonen, og til at tildelingen er i tråd med Statsstøtteregulverket. Innstilt bevilgningsbeløp er en øvre ramme. Beløp og støtteandel vil kunne bli justert. Administrasjonen gis fullmakt til å fatte endelig beslutning om tildeling av midler basert på innhenting og vurdering av revidert søknad med obligatoriske vedlegg.

Dersom Forskningsrådets bevilgning er lavere enn søkt beløp, forutsettes det likevel at prosjektet blir gjennomført med utgangspunkt i prosjektbeskrivelsen i innsendt søknad.

Sak PSPETRO 50/20 Eventuelt

Under eventuelt ønsket administrasjonen å høre porteføljestyrets holdning til å holde neste porteføljestyremøte som et fysisk møte, gitt at smitte- situasjonen tillater det.

Porteføljestyret bekreftet at de stiller seg positive til å holde neste møte som et fysisk møte og administrasjonen vil komme med forslag til tid og sted.

Administrasjonen orienterte om den videre prosessen for løpende utlysning for IPN-søknader. Det er etter denne bevilgningsrunden ikke flere midler igjen til petroleumssøknader i år, men det er p.t. uklart hvordan dette skal kommuniseres til søkerne.

Sak PSPETRO 51/20 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtaksprotokoll ble ført og godkjent i møtet.

Vedtak: *Protokollen ble godkjent*